

REGULAMENTUL (UE) NR. 838/2010 AL COMISIEI

din 23 septembrie 2010

privind stabilirea orientărilor referitoare la mecanismul compensărilor între operatorii de sisteme de transport și abordarea comună de reglementare în domeniul stabilirii taxelor de transport

(Text cu relevanță pentru SEE)

COMISIA EUROPEANĂ,

având în vedere Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene,

având în vedere Regulamentul (CE) nr. 714/2009 al Parlamentului European și al Consiliului din 13 iulie 2009 privind condițiile de acces la rețea pentru schimburile transfrontaliere de energie electrică și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1228/2003 ⁽¹⁾, în special articolul 18 alineatul (5),

întrucât:

- (1) Regulamentul (UE) nr. 774/2010 al Comisiei din 2 septembrie 2010 de stabilire a orientărilor privind compensările între operatorii de sisteme de transport și privind abordarea comună de reglementare în domeniul stabilirii taxelor de transport ⁽²⁾ instituie mecanismul de compensare între operatorii de sisteme de transport a costurilor aferente găzduirii fluxurilor transfrontaliere de energie electrică și o abordare de reglementare comună cu privire la taxele de transport. Regulamentul menționat anterior expiră la 2 martie 2011.
- (2) Pentru a asigura continuitatea implementării mecanismului de compensare între operatorii de sisteme de transport, trebuie adoptate noile linii directoare prevăzute la articolul 18 alineatele (1) și (2) din Regulamentul (CE) nr. 714/2009, care reflectă cadrul instituțional instituit de respectivul regulament. În special, Agenția pentru cooperarea autorităților de reglementare din domeniul energetic (denumită în continuare „agenția”), înființată prin Regulamentul (CE) nr. 713/2009 al Parlamentului European și al Consiliului ⁽³⁾, trebuie să fie responsabilă de monitorizarea implementării mecanismului de compensare între operatorii de sisteme de transport.
- (3) Liniile directoare obligatorii prin care se instituie un mecanism de compensare între operatorii de sisteme de transport ar trebui să creeze o bază stabilă pentru funcționarea mecanismului de compensare între operatorii de sisteme de transport, precum și să conducă la o compensație corectă pentru operatorii de sisteme de transport a costurilor aferente găzduirii fluxurilor transfrontaliere de energie electrică.
- (4) Operatorii de sisteme de transport din țări terțe care au încheiat acorduri cu Uniunea, în temeiul cărora au adoptat și aplică legislația Uniunii în domeniul energiei electrice, trebuie să aibă dreptul de a participa la

mechanismul de compensare între operatorii de sisteme de transport în condiții echivalente cu operatorii de sisteme de transport din statele membre.

- (5) Este oportun să se permită operatorilor de sisteme de transport din țări terțe care nu au încheiat acorduri cu Uniunea, în cazul în care au adoptat și aplică dreptul Uniunii în sectorul energiei electrice, să încheie acorduri multilaterale cu operatorii de sisteme de transport din statele membre care să permită compensarea corectă și echitabilă a tuturor părților pentru costurile aferente găzduirii fluxurilor transfrontaliere de energie electrică.
- (6) Operatorilor de sisteme de transport trebuie să li acorde compensații pentru pierderile de energie aferente găzduirii fluxurilor transfrontaliere de energie electrică. Astfel de compensații trebuie să se bazeze pe estimarea pierderilor care ar fi trebuit suportate în absența găzduirii fluxurilor de energie electrică.
- (7) Trebuie instituit un fond de compensare a operatorilor de sisteme de transport pentru costurile aferente punerii la dispoziție a infrastructurii pentru găzduirea fluxurilor transfrontaliere de energie electrică. Valoarea acestui fond trebuie să se bazeze pe estimarea la nivelul Uniunii a costurilor marginale medii previzionate pe termen lung ale punerii la dispoziție a infrastructurii pentru găzduirea fluxurilor transfrontaliere de energie electrică.
- (8) Evaluarea la nivelul Uniunii a infrastructurii de transport al energiei electrice, asociată cu facilitarea fluxurilor transfrontaliere de energie electrică, trebuie efectuată de agenție, în calitate sa de organism responsabil de coordonarea activităților autorităților de reglementare care trebuie să îndeplinească o funcție similară la nivel național.
- (9) Operatorii de sisteme de transport din țări terțe trebuie să suporte aceleași costuri pentru utilizarea sistemului de transport al Uniunii ca și operatorii de sisteme de transport din statele membre.
- (10) Diferențele în ceea ce privește taxele de acces suportate de producătorii de energie electrică pentru accesul la sistemul de transport nu trebuie să aducă atingere principiilor pieței interne. Din acest motiv, taxele medii pentru accesul la rețea în statele membre trebuie menținute între limite care să contribuie la asigurarea realizării de beneficii de pe urma armonizării.

⁽¹⁾ JO L 176, 15.7.2003, p. 1.⁽²⁾ JO L 233, 3.9.2010, p. 1.⁽³⁾ JO L 211, 14.8.2009, p. 1.

- (11) Măsurile prevăzute de prezentul regulament sunt conforme cu avizul comitetului instituit în conformitate cu articolul 46 din Directiva 2009/72/CE a Parlamentului European și a Consiliului ⁽¹⁾,

ADOPTĂ PREZENTUL REGULAMENT:

Articolul 1

Operatorii de sisteme de transport primesc o compensație pentru costurile suportate ca rezultat al găzduirii fluxurilor transfrontaliere de energie electrică în rețelele lor pe baza liniilor directe prevăzute în partea A a anexei.

Articolul 2

Taxele aplicate de operatorii de rețea pentru accesul la sistemele de transport trebuie să fie în conformitate cu liniile directe stabilite în partea B a anexei.

Articolul 3

Prezentul regulament intră în vigoare în a douăzecea zi de la data publicării în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene*.

Se aplică de la 3 martie 2011.

Prezentul regulament este obligatoriu în toate elementele sale și se aplică direct în toate statele membre.

Adoptat la Bruxelles, 23 septembrie 2010.

Pentru Comisie

Președintele

José Manuel BARROSO

⁽¹⁾ JO L 211, 14.8.2009, p. 55.

ANEXĂ

PARTEA A

Linii directoare privind mecanismul de compensare între operatorii de sisteme de transport

1. Dispoziții generale

- 1.1. Mecanismul de compensare între operatorii de sisteme de transport (COST) trebuie să prevadă compensații pentru costurile aferente găzduirii fluxurilor transfrontaliere de energie electrică, inclusiv pentru furnizarea de acces transfrontalier la rețeaua interconectată.
- 1.2. Rețeaua europeană a operatorilor de sisteme de transport al energiei electrice (*European Network of Transmission System Operators for Electricity* – denumită în continuare „rețeaua ENTSO pentru energie electrică”), înființată în conformitate cu articolul 5 din Regulamentul (CE) nr. 714/2009, instituie fondul COST în scopul compensării operatorilor de sisteme de transport cu privire la costurile aferente găzduirii fluxurilor transfrontaliere de energie electrică.

Fondul COST trebuie să prevadă compensații pentru:

1. costurile pierderilor din sistemele naționale de transport ca urmare a găzduirii fluxurilor transfrontaliere de energie electrică;

și

2. costurile aferente punerii la dispoziție a infrastructurii existente în scopul găzduirii fluxurilor transfrontaliere de energie electrică.

- 1.3. Contribuțiile la fondul COST se calculează în conformitate cu punctele 6 și 7.

Plățile din fondul COST se calculează în conformitate cu punctele 4 și 5.

Rețeaua ENTSO pentru energie electrică este responsabilă cu instituirea acordurilor pentru colectarea și efectuarea tuturor plăților legate de fondul COST, precum și cu stabilirea calendarului plăților. Toate contribuțiile și plățile trebuie să se efectueze cât mai curând posibil, în termen de cel mult șase luni de la sfârșitul perioadei pentru care acestea se aplică.

- 1.4. Agenția supraveghează implementarea mecanismului COST și raportează anual Comisiei cu privire la implementarea mecanismului COST și la administrarea fondului COST.

Rețeaua ENTSO pentru energie electrică trebuie să coopereze cu Comisia și cu agenția în această privință și să furnizeze agenției toate informațiile necesare în acest scop.

Fiecare operator de sistem de transport trebuie să furnizeze rețelei ENTSO pentru energie electrică și agenției toate informațiile necesare pentru implementarea mecanismului COST.

- 1.5. Până la crearea rețelei ENTSO pentru energie electrică, operatorii de sisteme de transport cooperează între ei pentru îndeplinirea sarcinilor atribuite rețelei ENTSO pentru energie electrică în ceea ce privește mecanismul COST.

- 1.6. Tranzitul de energie electrică se calculează, în general pe bază orară, luându-se în considerare valoarea cea mai scăzută dintre valoarea absolută a importurilor de energie electrică și valoarea absolută a exporturilor de energie electrică la interconectările dintre sistemele naționale de transport.

La calcularea tranziturilor de energie electrică, valoarea importurilor și valoarea exporturilor la fiecare interconectare dintre sistemele naționale de transport se reduce proporțional cu cota din capacitatea alocată într-un mod care nu este conform cu punctul 2 din liniile directoare privind gestionarea congestiei rețelelor prevăzute în anexa la Regulamentul (CE) nr. 714/2009.

Fără a se aduce atingere dispozițiilor paragrafului al doilea de la acest punct, importurile și exporturile de energie electrică la interconectările cu țări terțe cărora li se aplică dispozițiile punctului 7.1 se includ în calculul tranzitului de energie electrică.

- 1.7. În sensul prezentei părți a anexei, prin flux net de energie electrică se înțelege valoarea absolută a diferenței dintre exporturile totale de energie electrică dintr-un sistem național de transport dat în țări ai căror operatori de sisteme de transport participă la mecanismul COST și importurile totale de energie electrică în același sistem de transport din țări ai căror operatori de sisteme de transport participă la mecanismul COST.

Pentru părțile la mecanismul COST care au o frontieră comună cu cel puțin o țară terță careia i se aplică dispozițiile punctului 7.1, se operează următoarele adaptări la calculul fluxului net:

1. dacă exporturile totale de energie electrică în țări în care operatorii de sisteme de transport participă la mecanismul COST sunt mai mari decât importurile totale de energie electrică din țări în care operatorii de sisteme de transport participă la mecanismul COST, fluxurile nete trebuie reduse cu valoarea cea mai mică dintre:

(a) valoarea fluxurilor nete de import din respectivele țări terțe; și

(b) valoarea fluxurilor nete de export în țări în care operatorul de sisteme de transport participă la mecanismul COST;

2. dacă importurilor totale de energie electrică în țări în care operatorii de sisteme de transport participă la mecanismul COST sunt mai mari decât exporturile totale de energie electrică din țări în care operatorii de sisteme de transport participă la mecanismul COST, fluxurile nete trebuie reduse cu valoarea cea mai mică dintre:

(a) valoarea fluxurilor nete de export în respectivele țări terțe; și

(b) valoarea fluxurilor nete de import din țări în care operatorul de sisteme de transport participă la mecanismul COST.

- 1.8. În sensul prezentei anexă, sarcină înseamnă cantitatea totală de energie electrică care trece din sistemul național de transport către sistemele de distribuție conectate, către utilizatorii finali conectați la sistemul de transport și către producătorii de energie electrică pentru a fi consumată în scopul producerii de energie electrică.

2. Participarea la mecanismul COST

- 2.1. Fiecare autoritate de reglementare se asigură că operatorii de sisteme de transport din aria sa de competență participă la mecanismul COST și că în taxele aplicate de operatorii de sisteme de transport pentru accesul la rețea nu se includ niciun fel de taxe suplimentare pentru găzduirea fluxurilor transfrontaliere de energie electrică.

- 2.2. Operatorii de sisteme de transport din țări terțe care au încheiat acorduri cu Uniunea, în temeiul cărora au adoptat și aplică dreptul Uniunii în sectorul energiei electrice, au dreptul de a participa la mecanismul COST.

În special, operatorii de sisteme de transport care își desfășoară activitatea în teritoriile menționate la articolul 9 din Tratatul Comunității Energiei ⁽¹⁾ au dreptul de a participa la mecanismul COST.

Orice operator de sistem de transport dintr-o țară terță care participă la mecanismul COST este tratat în condiții echivalente cu un operator de sistem de transport dintr-un stat membru.

3. Acorduri multilaterale

- 3.1. ENTSO pentru energie electrică trebuie să faciliteze încheierea de acorduri multilaterale privind compensarea costurilor aferente găzduirii fluxurilor transfrontaliere de energie electrică între operatorii de sisteme de transport care participă la mecanismul COST și operatorii de sisteme de transport din țări terțe care nu au încheiat acorduri cu Uniunea, în cazul în care aceștia au adoptat și aplică dreptul Uniunii în sectorul energiei electrice, și care, la 16 decembrie 2009, au semnat acordul voluntar dintre operatorii de sisteme de transport cu privire la sistemul de compensare dintre operatorii de transport.

- 3.2. Astfel de acorduri multilaterale trebuie să aibă drept obiectiv ca operatorii de sisteme de transport din țări terțe să fie tratați în condiții echivalente cu operatorii de sisteme de transport din țările participante la mecanismul COST.

⁽¹⁾ JO L 198, 20.7.2006, p. 18.

- 3.3. Atunci când este cazul, acordurile multilaterale pot recomanda adaptări corespunzătoare ale compensării totale pentru compensația aferentă punerii la dispoziție a infrastructurii în scopul găzduirii fluxurilor transfrontaliere de energie electrică stabilită în conformitate cu punctul 5. Orice asemenea adaptare trebuie supusă aprobării Comisiei, cu luarea în considerare a avizului agenției.
- 3.4. Tratatul aplicat unui operator de sistem de transport dintr-o țară terță nu trebuie să fie mai favorabil decât acela aplicat operatorilor de sisteme de transport care participă la mecanismul COST.
- 3.5. ENTSO pentru energie electrică supune toate aceste acorduri multilaterale Comisiei spre avizare pentru a se stabili dacă aplicarea în continuare a acestor acorduri multilaterale promovează realizarea și buna funcționare a pieței interne a energiei electrice și comerțul transfrontalier. Avizul Comisiei trebuie să stabilească, în special, următoarele:
1. dacă acordul vizează numai compensarea între operatorii de sisteme de transport pentru costurile aferente găzduirii fluxurilor transfrontaliere de energie electrică;
 2. dacă se respectă cerințele de la punctele 3.2 și 3.4.
- 3.6. La elaborarea avizului prevăzut la punctul 3.5, Comisia se consultă cu toate statele membre, luând în considerare în special punctele de vedere ale acelor state membre care au o frontieră comună cu țara terță în cauză.

Comisia se poate consulta cu agenția la elaborarea acestui aviz.

4. Compensarea pierderilor

- 4.1. Compensația pentru pierderile produse în sistemele naționale de transport drept rezultat al găzduirii fluxurilor transfrontaliere de energie electrică se calculează separat de compensația pentru costurile suportate aferente punerii la dispoziție a infrastructurii în scopul găzduirii fluxurilor transfrontaliere de energie electrică.
- 4.2. Valoarea pierderilor produse într-un sistem național de transport se stabilește prin calcularea diferenței dintre:
1. valoarea pierderilor reale produse în sistemul de transport în perioada pertinentă;
- și
2. valoarea estimată a pierderilor în sistemul de transport care s-ar fi produs în sistem în perioada pertinentă dacă nu ar fi avut loc niciun fel de tranzit de energie electrică.
- 4.3. ENTSO pentru energie electrică este responsabilă cu efectuarea calculelor prevăzute la punctul 4.2 și publică, într-un format corespunzător, calculele respective, precum și metoda utilizată. Aceste calcule se pot face pornind de la estimările pentru un număr de momente de timp în perioada pertinentă.
- 4.4. Valoarea pierderilor suportate de un sistem național de transport ca rezultat al fluxurilor transfrontaliere de energie electrică se calculează pe aceeași bază cu cea aprobată de autoritatea de reglementare pentru toate pierderile înregistrate în sistemele naționale de transport. Agenția verifică criteriile de evaluare a pierderilor la nivel național, urmărind în mod special ca pierderile să fie evaluate în mod echitabil și nediscriminatoriu.

Atunci când autoritatea de reglementare pertinentă nu a aprobat o bază pentru calcularea pierderilor pe perioada de timp pentru care se aplică mecanismul COST, valoarea pierderilor, în sensul mecanismului COST, se estimează de către rețeaua ENTSO pentru energie electrică.

5. Compensația pentru punerea la dispoziție a infrastructurii pentru fluxurile transfrontaliere de energie electrică

- 5.1. În baza unei propuneri a agenției, formulată în conformitate cu punctul 5.3, Comisia stabilește valoarea anuală a compensației pentru infrastructura transfrontalieră, sumă care se va împărți între operatorii de sisteme de transport sub formă de compensație pentru costurile suportate ca urmare a punerii la dispoziție a infrastructurii pentru găzduirea fluxurilor transfrontaliere de energie electrică. Dacă Comisia nu este de acord cu propunerea agenției, îi solicită acesteia un al doilea aviz.

5.2. Valoarea compensației anuale pentru punerea la dispoziție a infrastructurii transfrontaliere se împarte între operatorii de sisteme de transport responsabili cu sistemele naționale de transport proporțional cu:

1. factorul „tranzit”, care exprimă tranziturile în sistemul național de transport ca proporție din tranzitul total în toate sistemele naționale de transport;
2. factorul „sarcină”, care exprimă pătratul tranziturilor de energie electrică raportate la sarcină, la care se adaugă, pe de o parte, tranziturile în respectivul sistem de transport raportate la pătratul tranziturilor de energie electrică raportate la sarcină și, pe de altă parte, tranzitul pentru ansamblul sistemelor naționale de transport.

Ponderea factorului „tranzit” reprezintă 75 %, iar cea a factorului „sarcină” reprezintă 25 %.

5.3. Agenția elaborează propunerea privind valoarea compensației anuale privind infrastructura transfrontalieră menționată la punctul 5.1 pe baza evaluării la nivelul Uniunii a infrastructurii de transport al energiei electrice utilizate pentru facilitarea fluxurilor transfrontaliere de energie electrică. Agenția depune toate eforturile în vederea realizării acestei evaluări în termen de doi ani de la aplicarea prezentului regulament. Rețeaua ENTSO pentru energie electrică trebuie să acorde agenției tot sprijinul necesar în vederea realizării evaluării respective.

Această evaluare va consta într-o estimare tehnică și economică anuală a costurilor marginale medii previzionate pe termen lung pentru punerea la dispoziție a unor asemenea infrastructuri de transport al energiei electrice pentru fluxurile transfrontaliere de energie electrică în perioada pertinentă și se vor baza pe metodologii standard recunoscute de calculare a costurilor.

În cazul în care infrastructura este finanțată din alte surse decât taxele pentru accesul la rețele aplicate în conformitate cu articolul 14 din Regulamentul (CE) nr. 714/2009, evaluarea costurilor punerii infrastructurii la dispoziția fluxurilor transfrontaliere de energie electrică se adaptează corespunzător astfel încât să reflecte acest lucru.

Evaluarea la nivelul Uniunii a infrastructurii de transport al energiei electrice trebuie să includă infrastructurile din toate statele membre și din țările terțe participante la mecanismul COST, precum și infrastructurile sistemelor operate de operatorii de sisteme de transport care au încheiat acordurile multilaterale menționate la punctul 3.

5.4. Până când agenția va realiza evaluarea menționată la punctul 5.3, iar Comisia va stabili valoarea compensației anuale pentru infrastructura transfrontalieră în conformitate cu punctul 5.1, valoarea compensației anuale pentru infrastructura transfrontalieră se stabilește la 100 000 000 EUR.

5.5. Atunci când elaborează propunerea menționată la punctul 5.1, agenția prezintă Comisiei și avizul său cu privire la oportunitatea utilizării metodei costurilor marginale medii previzionate pe termen lung pentru evaluarea costurilor aferente punerii la dispoziție a infrastructurii pentru găzduirea fluxurilor transfrontaliere de energie electrică.

6. Contribuții la fondul COST

6.1. Operatorii de sisteme de transport contribuie la fondul COST proporțional cu raportul dintre valoarea absolută a fluxurilor nete înspre și dinspre sistemul lor național de transport și suma dintre valoarea absolută a fluxurilor nete înspre și dinspre toate sistemele naționale de transport.

7. Taxa de utilizare a sistemului de transport aplicată importurilor și exporturilor de energie electrică din țări terțe

7.1. Se plătește o taxă de utilizare a sistemului de transport pentru toate importurile și exporturile de energie electrică preconizate din toate țările terțe, în cazul în care:

1. țara respectivă nu a încheiat un acord cu Uniunea, în virtutea căruia să fi adoptat și să aplice legislația Uniunii în sectorul energiei electrice;

sau

2. operatorul de sisteme de transport responsabil pentru sistemul din care se importă energie electrică sau în care se exportă energie electrică nu a încheiat acordul multilateral menționat la punctul 3.

Această taxă se exprimă în euro per megawatt-oră.

- 7.2. Toți participanții la mecanismul COST aplică taxa de utilizare a sistemului de transport importurilor și exporturilor de energie electrică preconizate între sistemele naționale de transport al energiei electrice și sistemul de transport al țării terțe.
- 7.3. Taxa de utilizare a sistemului de transport pentru fiecare an se calculează în avans de rețeaua ENTSO pentru energie electrică. Aceasta se stabilește la nivelul contribuției estimate per megawatt-oră pe care operatorii de sisteme de transport dintr-o țară participantă ar trebui să o verse la fondul COST pe baza fluxurilor transfrontaliere de energie electrică preconizate pentru anul în cauză.

PARTEA B

Linii directoare privind abordarea comună de reglementare în domeniul stabilirii taxelor de transport

1. Media anuală a taxelor medii de transport plătite de producători în fiecare dintre statele membre trebuie să se situeze între limitele stabilite la punctul 3.
2. Media anuală a taxelor de transport plătite de producători se calculează ca fiind raportul dintre taxele totale anuale de transport plătite de producători și energia totală măsurată generată de producători în sistemul de transport dintr-un stat membru.

La efectuarea calculelor prevăzute la punctul 3, taxele de transport trebuie să excludă:

1. taxele plătite de producători pentru activele fizice necesare pentru conectarea la sistem sau pentru upgradarea conexiunii;
2. taxele plătite de producători aferente serviciilor auxiliare;
3. taxele specifice plătite de producători pentru pierderile din sistem.
3. Valoarea mediei anuale a taxelor de transport plătite de producători trebuie să se situeze între 0-0,5 EUR/MWh, cu excepția acelor care se aplică în Danemarca, Suedia, Finlanda, Irlanda, România și Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord.

Valoarea mediei anuale a taxelor de transport plătite de producători în Danemarca, Suedia și Finlanda trebuie să se situeze între 0-1,2 EUR/MWh.

Media anuală a taxelor de transport plătite de producători în Irlanda și în Regatul Unit al Marii Britanii și al Irlandei de Nord trebuie să se situeze între 0-2,5 EUR/MWh, iar în România între 0-2,0 EUR/MWh.

4. Agenția trebuie să monitorizeze adecvarea nivelului taxelor de transport admisibile, luând în considerare în special impactul acestora asupra finanțării capacității de transport necesare statului membru pentru a-și atinge obiectivele în conformitate cu Directiva 2009/28/CE a Parlamentului European și a Consiliului⁽¹⁾ și impactul acestora asupra utilizatorilor sistemului în general.
5. Până la 1 ianuarie 2014, agenția trebuie să prezinte Comisiei avizul privind nivelul adecvat al taxelor pentru perioada de după 1 ianuarie 2015.

⁽¹⁾ JO L 140, 5.6.2009, p. 16.